

Metodologie 4FRONT™ – NÁSTROJE TVORBY INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

Jiří Polák

Motto: Graecum est, non leguntur.

(zásada středověkých mnichů:

to je řecké, to se nečte!)

1 Úvod

Praxe tvorby informačních systémů je odlišná od teorie a výzkumných projektů. Prodávat by se mělo jen to, co je spolehlivé a ověřené, což nutně vede k jistému konzervatismu z pohledu experimentátora, ale na druhou stranu to vede k minimalizaci chyb, což je pro každého (i budoucího) uživatele informačního systému velmi důležité.

Když zklame informační systém, bývá pozdě zajímat se o aplikaci zásad dobré tvorby informačního systému. Je lepší hned od začátku mít k dispozici spolehlivé nástroje. Nedojde pak ke kolapsům, o kterých se v horších případech píše v novinách a v nejhorších případech se ustanovují vyšetřovací komise – jejich zprávy pak jsou ale velmi hezkým čtením, jako např. zpráva o kolapsu informačního systému záchranné služby v Londýně na podzim roku 1992.

Tento příspěvek si klade za cíl seznámit naši odbornou veřejnost s existencí osvědčené metodologie 4FRONT™ a naznačit její rozsah a její možnosti.

2 Základní informace

Metodologie 4FRONT™ je firemní metodologií firmy Deloitte Touche Tohmatsu International (DTTI), která se skládá z 54 národních společností, které nabízí služby ve více než 100 státech v oborech účetnictví, revize účtů (audit), daňové a manažerské poradenství a obchodní poradenské služby. Na světě je přes 600 úřadoven se zhruba 60 000 partnery a zaměstnanci, což z DTTI dělá třetí největší firmu svého druhu na světě.

Výhodou takové společnosti je nadnárodní sdílení zkušeností a firemních postupů. Jednou z takto šířených metodologií firmy v oblasti konzultační činnosti pro manažerské a informační systémy je výše zmíněná metodologie 4FRONT™, která již byla ve světě úspěšně s mnoha klienty aplikována.

Velkou výhodou metodologie 4FRONT™ (oproti konkurenčním postupům často vázaných na podporu a prosazení určitého komerčního počítačového systému) je její nezávislost na programovém produktu použitém při implementaci informačního systému a samozřejmě na použitém technickém vybavení. Není tedy nijak spojena s žádným z databázových systémů, a proto umožňuje podle konkrétních požadavků vybírat software a hardware až ve fázi, kdy je to možné a nutné a nikoliv předem, kdy není dostatečně jasné ani zadání celého informačního systému.

Metodologie 4FRONT™ pokrývá celý životní cyklus informačního systému, přičemž *informační systém je nazírán jako nástroj pro dosažení cílů organizace tím, že umožňuje měřit výkonnost organizace (a jejích částí) a podporovat rozhodovací procesy.*

3 Metodologie a její části

Základním východiskem pro metodologii 4FRONT™ je to, že údaje jsou v organizaci stabilnější a trvalejší, než jednotlivé akce uvnitř i vně organizace, a že tyto jsou více stabilní a trvalé než organizační struktura. Odtud vyplývá menší důraz na kopírování stávající organizační struktury při tvorbě informačního systému a velký důraz na analýzu dat.

4FRONT™ je vlastně taková výrobní linka, která zabezpečuje plánování, návrh, tvorbu a implementaci informačního systému. Každá výroba na této „pracovní lince“ se pak sestává ze čtyř komponent:

- metodologie,
- software,
- vzdělávání,
- podpora.

Metodologie zabezpečuje detailní instrukce, pokyny a výstupy pro plánování, návrh, tvorbu a implementaci integrovaného informačního systému. Tato metodologie nabízí jasný směr celého projektu informačního systému a redukuje rizika, chyby a namáhavost tvorby implementace.

Software – 4FRONT™ software je integrovaná množina CASE nástrojů zabezpečujících přímou podporu metodologii 4FRONT™. Programové nástroje zvyšují produktivitu a efektivnost použití metodologie 4FRONT™.

Vzdělávání (vzdělávací program) je nedílnou součástí všech projektů využívající metodologie 4FRONT™, zabezpečuje totiž nutnou znalost metodologie pro všechny zúčastněné na projektu na úrovni vhodné pro jejich zapojení do projektu, což samozřejmě zahrnuje i pracovníky zákazníka.

Podpora týmem speciálně trénovaných konzultantů pro aplikaci metodologie 4FRONT™, podpora předem připravených modelů, plánování projektu a zajištění kvality jsou faktory zvyšující úspěšnost používání 4FRONT™ metodologie.

Uvedené čtyři komponenty jsou pak obsaženy ve všech šesti dílech, které dohromady pokrývají celý životní cyklus informačního systému a řízení celého projektu. Jednotlivé uvedené díly je možné používat i samostatně. Díly jsou:

- 4FRONTstrategy,
- 4FRONTdesigner,
- 4FRONTselector,
- 4FRONTbuilder,
- 4FRONTimplementer,
- 4FRONTmanager.

Jednotlivé díly se dále skládají z jednoho nebo více modulů. To umožňuje – např. jen výběrem modulů – podle zákazníka a podle potřeb a oblasti nasazení specializovat celou metodologii a hlavně její aplikaci.

Jednotlivé moduly se skládají z fází, podfází a úloh. Ty pak obsahují cíl, klíčová zjištění, přehled dodávaných výsledků a rozdělení na prvky nižší úrovně. Posledně uvedené neplatí pro úlohy, které se již dále nedělí, ale obsahují již popis kroků spolu s uvedením podmínek před jejich a po jejich provedení.

Přes všechny díly vedou vlákna metodologie 4FRONT™, což jsou: data, aplikace, technologie, řízení životního cyklu a výběr nástroje. V každém dílu je zabezpečeno příslušné zpracování relevantních vláken, což dále podporuje integrovanost výsledného produktu. Flexibilita aplikace metodologie 4FRONT™ je také umožněna tím, že je možné vybrat jen některá vlákna pro určité zakázky.

Nyní k jednotlivým dílům podrobněji:

- 4FRONTstrategy obsahuje metody nutné k vytvoření strategie informačního systému v závislosti na cílech celé organizace a je zde také používána metoda CSF – Critical Success Factors. Moduly jsou: *Strategy4direction*, *Strategy4development* a *Plan4development*.
- 4FRONTdesigner bude nejlépe popsán jeho výstupy, které jsou dodávány zákazníkovi: uživatelské požadavky na systém, požadavky prostředí a technologie, doporučení způsobu tvorby informačního systému, specifikace dat na jejich logické úrovni, specifikace funkcí informačního systému, plán tvorby informačního systému.

- 4FRONTbuilder pokrývá technický a fyzický návrh a tvorbu nebo i programování.
- 4FRONTimplementer podle 4FRONTselector-u zabezpečuje implementaci informačního systému dovedenou až k provozování včetně plně instalovaného systému, úplné dokumentace a plně zacvičenou a vyškolenou obsluhu.

Dosud uvedené díly se přímo zabývají tvorbou informačního systému; následující dva díly jsou pak z určitého pohledu podpůrné pro čtyři výše zmíněné díly, i když 4FRONTselector se přímo neuplatňuje pro definování strategie informačního systému.

- 4FRONTselector se zabývá výběrem software a hardware pro implementaci, přičemž obsahuje i část pokrývající adaptování existujících produktů pro potřeby organizace. Jeho použití začíná ve fázi rozhodnutí o použitém přístupu k řešení při uplatnění dílu 4FRONTdesigner. Skládá se z modulů *Select4packages* a *Adapt4packages*.
- 4FRONTmanager je použit k řízení celého projektu a podporuje řízení projektu z pohledu dodávek zákazníkovi a z pohledu dodržování termínů. Zabezpečuje také tvorbu dokumentace a sledování kvality. Skládá se z modulů *Manage4projects* a *Manage4process*

4 Závěr

V našem krátkém příspěvku jsme pouze naznačili celou šíři a komplexnost metodologie 4FRONT™ a snad i úroveň detailu, do kterého je propracována. Bližší seznámení s metodologií je možné pouze pro vážné zájemce a vyžaduje dostatek času.

Metodologie 4FRONT™ je natolik úspěšná, že je dnes prodávána jako samostatný produkt, což vůbec nebylo zamýšleno při jejím vývoji a při začátku jejího používání.

Autor: Jiří Polák
 Deloitte & Touche
 Týnská 12
 Praha 1
 tel. (02) 232 11 34
 fax. (02) 232 57 00